

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 010 2330/98-2401
Signatura: ba8cs102

Inspektorát č. 1
Okresní pracoviště Praha 10

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: ZŠ V Rybníčkách 31/1980, 100 00 Praha 10 - Strašnice

IZO: 600 041 115

Ředitel školy: Mgr. Hana Eliášová

Zřizovatel: Obvodní úřad - m.č. Praha 10, Vršovická 68, 101 00 Praha 10

Příslušný školský úřad: ŠÚ Praha 10, Pod Stanicí 2, 102 00 Praha 10 - Hostivař

Termín inspekce: 3. 11. - 11. 11. 1998

Inspektoři: Mgr. Marie Poesová, RNDr. Jitka Loubová, RNDr. Hana Žufanová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Katalogové listy, třídní knihy, řád školy, povinná dokumentace školní družiny, rozvrh hodin, tematické plány učiva, žákovské práce, fakultativní dokumentace výchovné poradkyně, záznamy o hospitacích

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Budova školy je v provozu od roku 1964. Největší proměnou prošla od roku 1991, kdy je ve funkci ředitelky školy paní Hana Eliášová. Škola vstoupila jako jedna z prvních do právní subjektivity v obvodu Praha 10. Rekonstrukce topení, elektrického vedení, plynového vedení ve školní kuchyni, generální oprava střechy a WC v polovině budovy, nová fasáda budovy, vybavení školní jídelny, parkety v tělocvičnách, sprchy pro učitele, žaluzie ve třídách, lina, koberce do tříd a průběžné vybavování novým nábytkem svědčí o více než dobrém hospodaření vedení školy. V příštím školním roce chce ředitelka školy požádat o grant, který by pomohl financovat celkovou rekonstrukci hřiště.

Škola má vzhledem k počtu 473 žáků a ke vzdělávacímu programu odpovídající prostorové podmínky - dostatek tříd a odborných učeben (biologie, fyziky, chemie, cizích jazyků, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dílny kovo, dřevo), cvičnou kuchyň, hernu na 1. stupni, čítárnu ve školní knihovně, 2 tělocvičny, hřiště, pozemky a příslušné kabinety. Tvůrci rozvrhu se snaží, aby co největší počet odborných předmětů byl vyučován v odborných učebnách.

Velmi dobře jsou vybaveny kabinety fyziky, matematiky a zeměpisu, chemie a dílen. Vybavení učebnicemi a audiovizuální technikou je spíše nadprůměrné až průměrné.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti vzhledem k počtu žáků a k vzdělávacímu programu jsou na nadprůměrné úrovni.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků a pedagogických pracovníků. Dvě dvacetiminutové přestávky mohou žáci trávit v herně, v prostorách školní družiny a na školní zahradě.

Pitný režim je dodržován, ve školní budově je instalován automat nebo si žáci mohou koupit svačinky a pítí.

Pracovní prostředí žáků a učitelů je z hlediska vybavení, sociálního zařízení, čistoty, estetického a výtvarného pojetí všech školních prostor na velmi dobré úrovni.

Psychohygienické podmínky lze hodnotit jako nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Vzdělávací programy školy:

Název programu	č. j. MŠMT	Ročníky
Základní škola	16 847/96-2	1. - 7.
Upravené učební dokumenty	18 730/91-20	8. - 9.

Vedení školy se v letošním školním roce podařilo zajistit vysokou odbornou a pedagogickou způsobilost většiny učitelů. Na prvním stupni je celková aprobovanost výuky 80%, hospitované předměty na druhém stupni jsou 100% aprobované.

ČŠI nezjistila závažné rozpory mezi stanovenými učebními osnovami a tematickými plány v hospitovaných předmětech. Vyučující je zpracovávají pro jednotlivé předměty a ročníky funkčně a neformálně. Všichni se seznámili s úpravami a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola čj. 25 018/98-22, ale zatím je nemají zpracované v plánech. Ve 4. a 5. ročníku chybí kurs výchova ke zdraví, v praktických činnostech nerealizují předpěstování rostlin v části pěstitelství, byť jim to podmínky umožňují.

Celkové hodnocení hodin:

	vynikající	nadprůměrné	spíše nadprůměrné	průměrné	spíše podprůměrné	podprůměrné	naprosto nevyhovující
1. stupeň		1	3	1			
2. stupeň		6	5	1	2	1	

1. stupeň

Během inspekce bylo hospitováno 5 vyučovacích hodin - matematika, dvakrát čtení a literární výchova a dvakrát český jazyk.

Všechny hodiny byly připravené, promyšlené, dobře strukturované, měly jasné cíle a obsah. Společným znakem hodin byl frontální způsob výuky s častým střídáním činností, které žáky aktivovaly (práce s učebnicí, s pracovním sešitem, řízený rozhovor učitelek a žáků, hlasité čtení, pohybové a hlasové rozcvičky, soutěživé hry, poslech magnetofonové nahrávky, etc.). Velmi výraznými efektivními prvky výuky byla skupinová práce (II.A), pokus o rétorická cvičení vycházející z vlastních zkušeností a vědomostí dětí (V.A), relaxační chvilka (I.A). Učitelky podporovaly tvořivost dětí, využívaly mezipředmětové vztahy a kladly důraz na praktické využití znalostí. V některých případech během hodiny upadala pozornost dětí, jejíž příčinou byla malá či nejasná motivace.

Komunikační rovina učitelka - žák je díky vstřícnosti, klidu a trpělivosti vyučujících otevřená, založená na vzájemné důvěře. Častější využívání kooperativních způsobů práce by obohatilo vztahy mezi žáky navzájem, jejich komunikativní dovednosti a schopnost poskytnout učitelům zpětnou vazbu.

Využití názorných pomůcek a audiovizuální techniky bylo přiměřené. Namátkovou kontrolou sešitů ve 3. až 5. ročníku byly zjištěny v jedné třídě některé nedostatky: velmi přísná klasifikace bez ohledu na osnovy ZŠ, nedůsledné opravy vyučující, používání znamének + a - v klasifikaci. Vedení a kontrola ostatních sešitů žáků byla na dobré úrovni.

Úroveň výuky na prvním stupni je spíše nadprůměrná.

Matematika

Matematiku ve škole vyučují čtyři učitelky s dlouholetou praxí. Zkušenost učitelek se odráží v úrovni výuky matematiky.

Hospitované hodiny byly vhodně strukturované. Žáci byli pozorní po celou dobu výuky a aktivně spolupracovali s učitelkami. Ve dvou hodinách byla probírána geometrie, žáci dobře ovládali rýsovací náčiní i při práci u tabule. Zápis úlohy pomocí matematické symboliky a práce s připravenými modely jim nečinily problémy. Devátá třída psala ohlášenou čtvrtletní písemnou práci. Skladba písemné práce vycházela z probraného učiva. Obsah i náročnost zadání odpovídaly přijímacím zkouškám na střední školu. Úprava písemných prací většiny žáků byla velmi dobrá, zápisy řešení příkladů odpovídají matematickým konvencím.

Výuku matematiky lze hodnotit jako nadprůměrnou.

Fyzika

Výuka fyziky je vedena s cílem co nejvíce zaujmout žáky a získat zájem o tento dnes nepopulární předmět. Fyziku ve škole vyučují dvě velmi zkušené učitelky

s dlouholetou praxí, které jsou obě velmi kreativní ve způsobu podání látky žákovi. Při výuce jsou používány učebnice ucelené řady doplněné sbírkami příkladů.

Hospitované hodiny byly předem připravené a promyšlené. Obě učitelky zahajovaly frontálním opakováním učiva z předchozích hodin, na které navázaly výkladem nové látky. V hodinách byly prováděny motivační i verifikační pokusy učitelkami i samotnými žáky. Při závěrečném shrnutí nových poznatků žáci aktivně spolupracovali a na dotazy odpovídali pohotově a správně.

Výuku fyziky lze hodnotit jako nadprůměrnou.

Zeměpis

Zeměpis na škole vyučuje jediná vyučující. Při výuce klade důraz na práci žáků s mapou, na schopnost orientovat se ve jmenném rejstříku a takto získané poznatky uplatnit při vyhledávání v atlasu, územním plánu nebo turistické mapě. Žáci jsou motivováni praktickým využitím poznatků a vzhledem k promyšlenému střídání činností v hodině pracují aktivně po celou dobu.

Výuku zeměpisu lze hodnotit jako nadprůměrnou.

Přírodopis

Výuka odborně a pedagogicky způsobilé, nicméně nezkušené učitelky, je vedena tradičními metodami s velmi dlouhým zkoušením, málo systematickým výkladem, bez motivace žáků. Používá nezbytné pomůcky, ale nepracuje s nimi správně. Důsledkem výuky bylo nesoustředění a roztěkanost žáků. Hodinu správně, s pedagogickým taktem, posoudila ředitelka školy.

Výuku přírodopisu lze hodnotit jako spíše podprůměrnou.

Chemie

Výuka obou učitelek probíhá v odborné učebně. Zkušená vyučující je uvádějící učitelkou pro začínající absolventku. V jejich práci se proto objevují podobné metodické postupy, které jsou dobře strukturované. Motivace a osvojení nové látky vychází z pozorování demonstračních pokusů. Žáci jsou vedeni k samostatné práci, s důrazem na odvozování vzorců a sestavování chemických rovnic.

Výuka chemie je hodnocena jako nadprůměrná.

Rodinná výchova

Učitelka při výuce vychází z tématického plánu. Pracuje moderními tvořivými metodami s motivací, předváděním a rozбором připravených scének, diskusí podloženou argumenty i řešením ožehavých témat. Negativem, plynoucím z její malé zkušenosti je rychlá mluva a malé zapojování žáků, kteří nejsou iniciativní. Vzhledem k zájmu a vztahu k pedagogické práci se tyto nedostatky časem eliminují.

Výuka rodinné výchovy má spíše nadprůměrnou úroveň.

Praktické činnosti

Hospitace se uskutečnily ve dvou hodinách pěstitelství a v jedné hodině technických prací. Panovala zde příznivá tvůrčí atmosféra, vyučující měli připravené pomůcky, hodiny dobře strukturovali, práci žáků pozitivně hodnotili. V jedné hodině se objevily menší odborné chyby.

Celková úroveň předmětu je průměrná.

Chemicko biologická praktika

Výuka probíhá ve dvou skupinách. Chemická praktika u začínající učitelky byla vedena velmi dobře. Vyučující pracovala správně metodicky, připravila dostatek vhodných pomůcek, provedla kontrolu a rozbor práce žáků.

Biologická praktika byla poznamenána řadou metodických chyb, žáci při přípravě mikroskopického preparátu pracovali bez podložek, měli k dispozici pouze dva mikroskopy, nákresy dělali z paměti a špatně. V pracovních byl zbytečný nepořádek.

Výuka chemických praktik je spíše nadprůměrná, výuka biologických praktik podprůměrná.

Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování ve sledovaných předmětech je spíše nadprůměrné.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Život školy se řídí řádem školy, který je v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. Po obsahové a formální stránce jde o velmi kvalitně zpracovaný text, který respektuje zákon č. 104/91 Sb. (Úmluva o právech dítěte). Ředitelka školy v něm přesně a výstižně formulovala práva a povinnosti žáků a rodičů. Byl řádně schválen pedagogickou radou 1. září 1998 a žáci i rodiče s ním byli seznámeni.

Partnerem vedení školy je třídní samospráva složená ze zástupců jednotlivých tříd. Koordinátorem práce samospráv a kontaktu s vedením školy je mladá učitelka, ke které mají žáci důvěru. Žáci mají k dispozici schránku důvěry, kterou využívají.

Od poloviny září se každoročně nacvičuje školní akademie, o níž je mezi dětmi velký zájem. Možnost aktivně se jí zúčastnit probouzí v žácích hrdost na svou školu.

Dlouhodobé úsilí všech pedagogických pracovníků se zaměřuje na prevenci negativních jevů v chování žáků. Dle slov ředitelky školy se ve škole nevyskytuje šikana ani drogy. Všechny drobné přestupky žáků se řeší na provozních poradách s následným jednáním s rodiči. Zhoršení známky z chování je podloženo a osobně projednáno s rodiči. Namátkovou kontrolou katalogových listů bylo zjištěna rovnováha v udělování pochval a negativních výchovných opatření.

Neustálá důsledná práce výchovné poradkyně, třídních učitelů a vedení školy ve vytváření příjemného a kultivovaného prostředí na bázi vzájemné důvěry a ohleduplnosti pozitivně formuje osobnosti dětí.

Kvalitní školní řád a osobní zaujetí všech pedagogických pracovníků vytváří nadprůměrné prostředí pro osobnostní rozvoj žáků.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně se zabývá profesní orientací žáků a pedagogicko - psychologickými problémy žáků. Pro svoji činnost zpracovala roční plán jednotlivých akcí vycházejících z práce výchovného poradce ve škole.

Výchovná poradkyně velice úzce spolupracuje s ředitelkou PPP Prahy 10, která do školy dochází dvakrát měsíčně ke společným konzultacím s žáky se specifickými poruchami učení a jejich učitelkami. Má pečlivě vedenou evidenci a kartotéku o problémech žáků se specifickými poruchami. Učitelé jsou informováni prostřednictvím seznamu žáků se SPU a klasifikací jednotlivých poruch vyvěšených ve sborovně proto, aby žáci mohli být zohledněni při výuce v příslušných předmětech. Pro děti s SPU na prvním stupni vytváří výchovná poradkyně spolu se speciální pedagožkou, která je kmenovou učitelkou školy, individuální studijní plány pro potlačení SPU v hodinách, které sama vede.

Spolupráce rodičů s výchovnou poradkyní je přínosná pro obě zainteresované strany. Výchovná poradkyně má každý týden v odpoledních hodinách pravidelné konzultace, které jsou využívány žáky i rodiči. Dále je možno domluvit si individuálně konzultaci mimo určenou dobu.

Pro rodiče žáků devátých tříd každoročně pořádá setkání se zástupci různých typů středních škol a učilišť pro snadnější orientaci při výběru školy či učňovského zařízení. Všem žákům devátých ročníků je umožněno vykonat v PPP tzv. profitest, který je pozitivně hodnocen žáky i rodiči.

Výchovná poradkyně má pro svoji činnost vyhrazenou vlastní místnost, která je funkčně vybavena.

Tuto oblast činnosti školy lze hodnotit jako vynikající.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola bezplatně nabízí žákům v rámci dalších aktivit sedm zájmových útvarů, z toho výtvarný, přírodovědný a tělovýchovný kroužek pracuje ve školní družině. Žáci prvního stupně mohou ještě navštěvovat sportovní hry, pro žáky druhého stupně jsou určeny kroužky anglického a ruského jazyky a dva počítačové kroužky.

Talentovaní žáci školy mají možnost rozvoje svých schopností v rozmanitém množství olympiád a soutěží. Připravují se na účast ve fyzikální, matematické, chemické olympiádě a olympiádě z českého jazyka. Rovněž se zúčastní Pythagoriády, soutěže Mladý historik, Poznej svou vlast a dopravní soutěže Zebra.

Velmi bohatý je přehled tělovýchovných soutěží pořádaných DDM, školami obvodu Praha 10 nebo celopražských soutěží (kopaná, vybíjená, míčový pětiboj, softbal, streetbal, futsal, přehazovaná, odbíjená, plavání, přespolní běh, lehká atletika a házená).

V loňském školním roce bylo deset tříd ve škole v přírodě, uskutečnilo se několik akcí v rámci prevence proti drogám. Řadu let je ve škole Klub mladých diváků.

Nabídka mimoškolních aktivit je spíše nadprůměrná.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina má 4 oddělení se zapsanými 120 dětmi. Pokud se v odděleních vyskytne více žáků, než povoluje vyhláška o školní družině, (stává se to málokdy, neboť hodně dětí je přihlášeno do různých kroužků), pak do ŠD nastupuje ještě výchovná poradkyně.

Povinná dokumentace je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 87/1992 Sb. Mimořádné odchody dětí jsou od rodičů písemně potvrzeny a evidovány.

Provoz ŠD je ráno od 6:30 do 7:45 a odpoledne končí v 17 hodin. Všechna oddělení mají své herny, které jsou vkusně vyzdobené a dobře vybavené pro výchovu mimo vyučování.

Činnost ŠD vychází z plánu práce a výchovně vzdělávacího plánu. Výchovně vzdělávací činnost se realizuje formou odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti, umožněna je i příprava na vyučování, ale děti nejsou přetěžovány školními povinnostmi.

Během hospitační činnosti panovala ve třídě přátelská atmosféra. Všechny vychovatelky mají k žákům vstřícný a laskavý přístup.

Prostorové podmínky, organizaci a náplň činností školní družiny lze hodnotit jako nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Podmínky a průběh výchovně vzdělávacího procesu v ZŠ V Rybníčkách lze celkově hodnotit jako nadprůměrné. Posouzením sledované oblasti činnosti školy a kontrolou předložené dokumentace byla vymezena

pozitiva:

- materiálně technické podmínky
- vybavení a používání pomůcek a dostupné audiovizuální techniky
- psychohygienické podmínky
- estetická úroveň školy
- odborná a pedagogická způsobilost učitelů
- znalosti a dovednosti žáků propojované s jejich praktickým využitím
- školní řád
- výchovné působení všech pracovníků školy
- žákovská samospráva
- výchovné poradenství
- práce školní družiny

negativa:

- méně časté využívání efektivních forem práce ve výchovně vzdělávacím procesu
- opravy žákovských prací na 1. stupni
- výuka přírodopisu a biologických praktik
- do tematických plánů nejsou začleněny úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu ZŠ, kurs výchova ke zdraví a předpěstování rostlin

V Praze dne 23. 11. 1998

razítko

Podpisy inspektorek:

vedoucí týmu Marie Poesová, v.r.

členky týmu Jitka Loubová, v.r.

Hana Žufanová, v.r.

Inspekční zprávu jsem převzala dne 2. 12. 1998

razítko

Podpis ředitelky školy Hana Eliášová, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum odeslání zprávy	Č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: OÚ Praha 10	8. 12. 1998	010 2482/98-2401
Školský úřad: ŠÚ Praha 10	8. 12. 1998	010 2481/98-2401